

דברי תורה וחינוך

א סולת פלפול

וישב | הרב דוד צוקרמן מ"מ מנהל רגבים בעמק

ב"ה

כאשר דוד המלך בא להילחם בגוליית, ובידיו רק קלע וכמה אבנים, אומר לו הפלשתי – "הכלב אנוכי כי אתה בא אלי במקלות?"

עונה לו דוד " וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הַפְּלִשְׁתִּי אֵתָּה בָּא אֵלַי בַּחֶרֶב וּבַחֲנִית וּבַכֵּיזֶן וְאֲנִי בְּאֵלֶיךָ בְּשֵׁם ה' צְבָא - וְתֵּן אֲלֹקֵי מַעֲרֻכֹת יִשְׂרָאֵל אֶשֶׁר חֲרַפְתָּ "

דוד יודע סוד, סוד אותו חווה מול הארי והדוב. כאשר יהודי נלחם על עמו, כאשר עם ישראל נלחם על הצדק, נחשפת רוח טבעית פנימית, הממלאת כל אחד ואחד בעוצמה של גבורה ודעת.

רוח זו דוחפת אותו להילחם בגבורה פלאית ולהצליח. ואם זהו אירוע לאומי, כל העם מתגלה לפתע כארי שקם וכלביא המתנשא מעל אויביו.

כאשר למדנו את הפסוקים בשמואל עם חבורת התלמידים ברגבים, שאל אחד הלומדים - כמה מתוסכלים היו בוודאי אותם בחורים שידעו להשתמש בקלע כמו דוד ולא חשבו על כך. מדוע רק דוד חשב על פיתרון כה " פשוט " ? וראינו ברמב"ם במורה נבוכים שדוד חשב על כך לא מפני שהיה גאון צבאי, אלא כי מה שטרד את מנוחתו היה ביזוי שם ה' צבקות, מה שהפריע לו היה ביזוי מערכות ישראל, ביזוי הצבא הישראלי "...ואני בא אליך בשם ה' אלוקי מערכות ישראל....."

ומשום שעל כך מסר נפשו, נחשפה בו רוח גדולה, רוח של גבורה, רוח של דעת ועצה ומכוחה הוא מצא פתרונות כיצד להתנהל במצב של רשעות וחוסר צדק שנראה בלתי פתיר.

הסוד זה ידע, באופן מושכל או אינטואיטיבי, גם יהודה המכבי.

בעם ישראל, ובכל יהודי, קיימת נשמה שכאשר היא נחשפת היא יוצרת אחדות ואהבה נפלאה בתוך העם, יוצרת רוח גבורה פלאית, ומייצרת פתרונות למציאות מורכבת באופן שמוליד טוב וצדק.

לאחר מפלת אפולוניוס, עלה סירון, להלחם ביהודה. סירון הגיע לארץ יהודה בדרך החוף הראשית עד למעלה הראשי המוביל לגב ההר – מעלה בית חורון. זהו מעלה תלול וצר, המחייב את הצבא העולה בו להיערך בטור עורפי, ועל ידי כך הוא חשוף יותר לפגיעה מצד כוח קטן הנמצא בהמשך הדרך שמעליו על ההרים. אנשיו של יהודה, שאף נשק לא היה מצוי בידם, חששו מהקרבת הצפוי להם. ויהודה באופן מפתיע מצליח לעודד אותם על ידי הזכרת שם ה' והניסים שנעשו ביציאת מצרים.

וכראותם את המחנה... אמרו אל יהודה: מעטים אנחנו, איך נוכל להלחם בהמון הבא לקראתנו, ואנחנו עייפים כי לא אכלנו היום?! ויאמר יהודה: דבר קל הוא שימסרו רבים ביד מעטים, **כִּי אֵין לַשָּׁמַיִם (לִקְב"ה) מַעְצוֹר (בַּעִיָּה) לְהוֹשִׁיעַ בְּרַב אוּ בְּמַעַט, וְלֹא בְּרֹב חַיִּל הַנִּיצְחוֹן בְּמַלְחָמָה כִּי מִן הַשָּׁמַיִם בָּאָה הַגְּבוּרָה... הוּא יְגוֹף אוֹתָם מִפְּנֵינוּ, וְאַתֶּם אַל תִּירְאוּ מִפְּנֵיהֶם.** (חשמונאים א', ג יג-כד)

יהודה ידע כיצד להזכיר לעם ישראל את הרוח הפילאית שבתוכם, את שורש חייהם. להזכיר ולחשוף, ובכך גרם לכל אחד ואחד להאמין בעצמו. להאמין בעצמו לגמרי. בכל קומת אישיותו, הגלויה והנסתרת.

אותחלק באישיותו הגלוי ואותו שנשתל בו על ידי מאברהם ויצחק אבותינו.

לאחר שחייליו התעודדו, לימדם יהודה – כיצד להילחם.

כיום אנו פוגשים רוח זו ממש. חיילים מלאי עוז ואהבת חיים. נלחמים זה לצד זה למרות שהם בעלי דעות הופכיות עד אימה, כאשר ברור לכולם שלא משנה מה הדעות. אנו כאן בארץ ישראל, ונילחם על חיי העם הזה ואחד עבור השני. ואף גם מי שחשב שכאן " מקום בטוח ליהודים " נלחם על הצדק ומוכן להסתכן עבורו.

אולי כעת עלינו המחנכים ללמוד כיצד לאחוז ברוח זו וכיצד להופכה לקבועה. לכזו המובילה גם בימי שגרה. גם בחיי זוגיות וחיי עם רגילים. לדעת לערר את העוצמה המולדת המצויה בעצמינו בכל תלמיד, בכל איש צוות כך שהיא תהפוך למנוע פנימי, ונמצא דרכים מכוחה לעשות עוד ועוד טוב. עוצמה זו יכולה להתעורר על ידי חיבור מלא לעם ישראל ועל ידי חיים המודרכים על פי הדרכת התורה.

שנוכח להתקדם ולעלות יחד מעלה מעלה
בהערכה רבה לכולם על כל העשייה